

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.001.07.2016
P/16/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2015 r.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	1) Sylwia Księżopolska, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 98848 z dnia 8.01.2016 r. 2) Robert Lewandowski, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 98849 z dnia 8.01.2016 r. 3) Artur Matejko, starszy inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr 99614 z dnia 21.01.2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4, 374-375)
Jednostka kontrolowana	Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Szczecinie ¹ , ul. Matejki 6B (71-615 Szczecin).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Waldemar Humięcki, pełniący obowiązki Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnej ² od 20.11.2015 r. Poprzednio Leszek Świętochowski, Prezes ANR w okresie 15.02.2012 r. – 19.11.2015 r. Dyrektorem Oddziału od 28.12.2015 r. jest Jan Białkowski ³ . (dowód: akta kontroli str. 12-15, 24)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia⁴ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocenę pozytywną uzasadnia prawidłowe wykonanie przez Oddział Terenowy w Szczecinie przychodów, wpływów oraz kosztów i wydatków Agencji Nieruchomości Rolnych oraz Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Pozytywnie oceniono wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych i kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych oraz ich zgodność z zasadami rachunkowości, a także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości oraz mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

Stwierdzona w trakcie kontroli nieprawidłowość nie miała istotnego wpływu na realizację budżetu i polegała na zamieszczeniu w Biuletynie Zamówień Publicznych lub przekazaniu Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej z opóźnieniem⁵ ogłoszeń o udzieleniu wszystkich 4 poddanych kontroli zamówień publicznych, tj. wbrew dyspozycji z art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁶.

¹ Dalej: OT ANR lub Oddział.

² Dalej: ANR.

³ Wcześniej, tj. w okresie od 14.10.2015 r. do 28.12.2015 r. p.o. Dyrektora był Tomasz Ciodyk (pełnomocnik Prezesa), a w okresie od 2.11.2013 r. do 14.10.2015 r. Dyrektorem Oddziału był Robert Zborowski.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁵ W terminie od 12 do 57 dni po zawarciu umów w sprawie zamówienia publicznego.

⁶ Dz. U. z 2015 r. poz. 2164., dalej: pzp.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja planu finansowego OT ANR i Zasobu Własności Rolnych Skarbu Państwa⁷

1.1. Planowanie przychodów, dochodów oraz wpływów OT ANR i Zasobu WRSP

Opis stanu
faktycznego

Na podstawie art. 20 ust. 2 i 3 oraz art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa⁸, a także art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁹, Prezes ANR ustalił plany finansowe Oddziału i Zasobu WRSP.

Pierwotnie oczekiwane przychody ogółem OT ANR oraz Zasobu WRSP ustalono na poziomie odpowiednio: 23.901 tys. zł i 548.536 tys. zł. Dochody Oddziału zaplanowano w kwocie 23.904 tys. zł, a wpływy z zagospodarowania mienia Zasobu WRSP – w kwocie 361.605 tys. zł.

Ostatecznie¹⁰, według stanu na 31.12.2015 r., w planach finansowych OT ANR oraz Zasobu WRSP oczekiwane przychody ogółem ustalono na poziomie odpowiednio: 23.912 tys. zł i 551.599 tys. zł. Natomiast dochody Oddziału zaplanowano w kwocie 23.915 tys. zł, a wpływy z zagospodarowania mienia Zasobu WRSP – w kwocie 365.707 tys. zł.

Oddział, zgodnie z zarządzeniem Prezesa ANR nr 2/14 z dnia 22 stycznia 2014 r. w sprawie nadzoru nad realizacją planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa¹¹, sporządzał i terminowo przekazywał do Zespołu Finansowego ANR comiesięczne prognozy na kolejne 3 miesiące oraz analizy wykonania planu finansowego Zasobu WRSP i OT ANR w układzie planów finansowych wraz z informacją o ilości sprzedanych hektarów gruntów rolnych.

(dowód: akta kontroli str. 70-78, 397)

1.2. Gospodarowanie przez OT ANR wolnymi środkami

Opis stanu
faktycznego

Obsługa bankowa OT ANR i Zasobu WRSP była prowadzona przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Dyrektor Oddziału upoważnił Bank¹² *do automatycznego przekazywania każdego dnia roboczego w depozyt overnight u Ministra Finansów wolnych środków zgromadzonych na rachunku Posiadacza, /.../ które nie zostały wydatkowane w danym dniu do godziny 15.00*. Powyższe środki pieniężne wracały na rachunki bankowe następnego dnia roboczego. Z tytułu lokowania ww. środków na lokatach overnight, Oddział w 2015 r. uzyskał odsetki w kwocie 116,2 tys. zł¹³. OT ANR w 2015 r. nie dokonywał innych lokat wolnych środków.

(dowód: akta kontroli str. 5, 8, 79-81)

⁷ Gospodarowanego przez OT ANR, dalej: Zasobu WRSP.

⁸ Dz. U. z 2015 r. poz. 1014 ze zm.

⁹ Dz. U. z 2013 poz. 885 ze zm.

¹⁰ W trakcie roku 2015 Oddział występował do Prezesa ANR łącznie z 25 wnioskami o dokonanie zmian w powyższych planach. Zmiany te były celowe i wynikały z potrzeb jednostki. Po dokonaniu zmian w planie finansowym w układzie tradycyjnym, jednocześnie wprowadzano zmiany w planie wydatków w układzie zadaniowym.

¹¹ Zmieniony zarządzeniem nr 5/15 Prezesa ANR z dnia 22.01.2015 r.

¹² Na podstawie 3 umów zawartych z Bankiem Gospodarstwa Krajowego na prowadzenie rachunków bankowych z dnia: 13.06.2011 r. i 18.06.2013 r. (2 umowy).

¹³ Odsetki dotyczące Zasobu WRSP wyniosły 92,8 tys. zł a Oddziału – 23,4 tys. zł.

1.3. Wykonanie przez OT ANR przychodów i dochodów oraz wpływów ANR i Zasobu WRSP

1.3.1. Wykonanie przez OT ANR przychodów i dochodów ANR

Opis stanu
faktycznego

Przychody Oddziału ogółem w 2015 r. wyniosły 24.042 tys. zł i były wyższe o 0,6% (tj. o 130 tys. zł) od przychodów zaplanowanych oraz niższe o 0,9% (tj. o 227 tys. zł) od wykonanych w 2014 r. Uzyskanie wyższych przychodów w stosunku do planu finansowego na 2015 r. związane było z uzyskaniem wyższych od planowanych przychodów z prowadzonej działalności oraz z tytułu odsetek.

Środki finansowe pobrane z Zasobu WRSP na pokrycie kosztów funkcjonowania Oddziału wyniosły 23.887 tys. zł, tj. 100% planu finansowego OT ANR.

Przychody z prowadzonej działalności Oddziału wyniosły 128 tys. zł i były wyższe o 103 tys. zł (tj. o 510,1%) od przychodów zaplanowanych. Uzyskanie wyższych przychodów w stosunku do planu finansowego związane było z zaliczeniem kosztów do przyszłych okresów głównie z tytułu ubezpieczenia mienia oraz wyksięgowania rezerw na odprawy emerytalne.

W planie finansowym na 2015 r. nie uwzględniono przychodów z tytułu odsetek, natomiast ich wysokość wyniosła łącznie 28 tys. zł.

Dochody Oddziału w 2015 r. wyniosły 23.934,2 tys. zł, tj. 100,1% kwoty planowanej w wysokości 23.915 tys. zł. Dochody w 99,8% pochodziły ze środków Zasobu WRSP przekazanych na funkcjonowanie Oddziału i były niższe od wykonania w 2014 r. o 1,23% (o 248 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 73-74, 84-90)

1.3.2. Wykonanie przez OT ANR przychodów i wpływów Zasobu WRSP

Opis stanu
faktycznego

Zrealizowane w 2015 r. przychody ogółem Zasobu WRSP wyniosły 410.338 tys. zł i były niższe o 25,6% (tj. o 141.261 tys. zł) od wielkości planowanej oraz niższe od przychodów wykonanych w 2014 r. o 31,6% (tj. o 189.537 tys. zł).

Największy udział stanowiły przychody ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP (71,9% przychodów ogółem), które wyniosły łącznie 295.062 tys. zł i były niższe o 32,5% (tj. o 142.379 tys. zł) od zaplanowanych w wysokości 437.441 tys. zł. Uzyskanie niższych przychodów ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP wynikało przede wszystkim ze wstrzymania¹⁴ w IV kwartale 2015 r. sprzedaży 53 nieruchomości. Pod wpływem protestów rolników, nie dokonano sprzedaży nieruchomości dzierzawionych¹⁵.

Przychody z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu WRSP (15,8% przychodów ogółem) wyniosły 64.813 tys. zł i zostały wykonane w 99,2%. Inne przychody z gospodarowania mieniem Zasobu WRSP¹⁶ wyniosły 8.208 tys. zł i były niższe o 24,9% (tj. o 2.718 tys. zł) od wielkości planowanej. Niższe, niż planowane przychody wynikały z mniejszej od planowanej kwoty odpisów aktualizujących należności i wysokości przychodów z tytułu przepadku wadów.

Przychody finansowe (w tym z tytułu odsetek) wyniosły łącznie 42.255 tys. zł i były wyższe o 11,5% (tj. o 4.343 tys. zł) od wielkości planowanej. Spowodowane to było głównie wyższymi odsetkami ustawowymi z tytułu ratalnej sprzedaży oraz odsetkami za zwłokę w regulowaniu należności ANR.

(dowód: akta kontroli str. 70-71, 84-90, 594)

¹⁴ Na podstawie pisma Prezesa ANR nr BP.ZGZ.SD.01.46.1.4390.2015 z dnia 19.11.2015 r.

¹⁵ O których mowa w art. 4 ust.1 ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2011 r., Nr 233, poz. 1382.

¹⁶ Między innymi: rozwiązane odpisy aktualizujące należności główne od dłużników, wadła przepadające na rzecz Zasobu, zwrot kosztów sądowych oraz otrzymane odszkodowania.

Wpływy z zagospodarowania mienia Zasobu WRSP w 2015 r. wyniosły łącznie 341.803 tys. zł i były niższe o 6,5% (tj. o 23.904 tys. zł) od wielkości planowanej.

Wpływy ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP stanowiły 81,4% wpływów ogółem i wyniosły 278.110 tys. zł. Wpływy te były niższe od planowanych o 10% (tj. o 30.919 tys. zł). Powodem było niezrealizowanie planu sprzedaży nieruchomości (z powodów opisanych powyżej).

Wpływy z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu WRSP były wyższe o 14,9% od wielkości planowanej (tj. o 7.979 tys. zł) i wyniosły 61.611 tys. zł (stanowiły 18% wpływów ogółem). Było to spowodowane w szczególności lepszą ściągalnością należności zaległych z tytułu czynszu dzierżawnego i opłat za wieczyste użytkowanie oraz wyższych od zakładanych wpłat z tytułu nowych dzierżaw i bezumownego korzystania z mienia.

(dowód: akta kontroli str. 70-71, 84-90)

1.4. Należności OT ANR i Zasobu WRSP

Opis stanu
faktycznego

Stan należności ogółem OT ANR i Zasobu WRSP na koniec 2015 r., według sprawozdań Rb-35, wyniósł 1.534.123 tys. zł i był wyższy o 4,2% (tj. o 62.363,3 tys. zł) od stanu należności na początek roku¹⁷. Należności Zasobu WRSP stanowiły 99,99% należności ogółem. Wzrost należności Zasobu WRSP o 62.363,3 tys. zł w stosunku do 2014 r. wynikał głównie ze zbycia nieruchomości WRSP z zastosowaniem rozłożenia ceny sprzedaży na raty. Sprzedaż ta spowodowała wzrost należności przyszłych okresów o kwotę 47.066 tys. zł. Nastąpił również wzrost należności z tytułu bezumownego użytkowania o kwotę 8.953 tys. zł, a naliczenie odsetek za zwłokę spowodowało wzrost należności o kwotę 5.151 tys. zł. Ponadto w pozostałych należnościach Filii Oddziału w Koszalinie wystąpiła należność w kwocie 345 tys. zł od Gminy Grzmiąca z tytułu odszkodowania za dokonaną sprzedaż na rzecz osoby trzeciej nieruchomości uprzednio otrzymanej od ANR nieodpłatnie.

(dowód: akta kontroli str. 93-94, 99, 105, 589-593)

Należności bieżące Zasobu WRSP, których termin płatności przypadał w roku 2015 wyniosły łącznie 339.638,2 tys. zł i w stosunku do 2014 r. zmalały o 8,2% (tj. o 34.427,7 tys. zł). Wskaźnik spłacalności należności bieżących ogółem wyniósł 83,1% i był nieznacznie wyższy od wskaźnika 2014 r. (o 0,5 punktu procentowego).

(dowód: akta kontroli str. 119)

Należności bieżące z tytułu umów dzierżawy i sprzedaży wyniosły 327.585 tys. zł. Na podstawie art. 700 Kodeksu cywilnego¹⁸ obniżono czynsz dzierżawny o kwotę 1.305,9 tys. zł¹⁹. Dzierżawcy i nabywcy nieruchomości zobowiązani byli do uregulowania należności w kwocie 326.279,1 tys. zł, z tego w terminie wpłacono kwotę 318.428,1 tys. zł (97,2%). Odroczone została płatność należności w kwocie 1.425,8 tys. zł (0,4%), rozłożono do spłaty w ratach należności na kwotę 166,6 tys. zł (0,05%) oraz umorzono 34,9 tys. zł (0,01%). Ogółem kontrahenci OT ANR nie uregulowali w terminie 9.156,8 tys. zł, co stanowiło 2,8% wymagalnych bieżących należności ogółem.

¹⁷ W tym odpisy aktualizujące należności ogółem Oddziału i Zasobu WRSP na koniec 2015 r. wyniosły 359.799,8 tys. zł, bez odsetek od należności niezapłaconych w terminie (nieobjętych odpisem aktualizacyjnym) w wysokości 341,9 tys. zł.

¹⁸ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121 ze zm.), zwana dalej ustawą k.c. Art. 700 tej ustawy stanowi: „Jeżeli wskutek okoliczności, za które dzierżawca odpowiedzialności nie ponosi i które nie dotyczą jego osoby, zwykły przychód z przedmiotu dzierżawy uległ znacznemu zmniejszeniu, dzierżawca może żądać obniżenia czynszu przypadającego za dany okres gospodarczy”.

¹⁹ Co stanowiło 0,4% należności z tytułu umów dzierżawy i sprzedaży.

Wskaźnik spłacalności należności bieżących z tytułu czynszu dzierżawnego, sprzedaży nieruchomości oraz ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego wyniósł 96,9% (w porównaniu do 2014 r. pozostawał na tym samym poziomie).

(dowód: akta kontroli str. 120)

Należności zaległe ogółem wyniosły łącznie 332.464,9 tys. zł i w stosunku do 2014 r. wzrosły o 4,7% (tj. o 14.873,2 tys. zł). Wskaźnik spłacalności należności zaległych ogółem wyniósł 12,1% i był wyższy od wskaźnika 2014 r. (o 4,2 punktu procentowego).

(dowód: akta kontroli str. 119)

Należności zaległe dotyczące umów dzierżawy i sprzedaży obowiązujących, rozwiązanych oraz wypowiedzianych wyniosły 274.790,3 tys. zł, z tego na podstawie art. 700 ustawy k.c. w 2014 r. obniżono należności z tytułu czynszu dzierżawnego w kwocie 2,7 tys. zł (0,01%). W okresie sprawozdawczym spłacono 10.551,7 tys. zł (3,8% kwoty zaległych należności z tytułu dzierżawy i sprzedaży), odroczone spłatę 74 tys. zł (0,03%), rozłożono na raty 356,2 tys. zł (13%). W stosunku do 416,4 tys. zł należności nieściągalnych (0,15% zaległości) podjęto decyzję o umorzeniu. Ogółem ww. dłużnicy Agencji nie uregulowali zaległych należności w kwocie 264.238,6 tys. zł, co stanowiło 88,2% zaległości z okresów poprzednich. Wskaźnik spłacalności należności zaległych z tytułu czynszu dzierżawnego, sprzedaży nieruchomości oraz ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego wyniósł w 2015 r. 5,3% i w porównaniu do 2014 r. był niższy o 0,7%. Główną przyczyną niskiej skuteczności spłacalności należności zaległych był proces „starzenia się” należności, którego skutkiem był przyrost odsetek ustawowych. Zaległe należności były dochodzone przed sądami oraz objęte postępowaniami egzekucyjnymi prowadzonymi przez komorników.

OT ANR podejmował działania mające na celu wyegzekwowanie tych należności m.in. przez wzywanie dłużników do zapłaty, kierowanie spraw do postępowania sądowego i postępowania egzekucyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 115, 120, 123-129)

W 2015 r. OT ANR umorzyła należności Zasobu WRSP w wysokości 820,7 tys. zł, tj. o 23,9% więcej niż w 2014 r. Z tytułu dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu WRSP umorzono 451,3 tys. zł, tj. o 10,2% więcej niż w 2014 r. Z tytułu bezumownego użytkowania w 2015 r. umorzono należności w wysokości 346,4 tys. zł, tj. o 31,4% więcej niż w 2014 r., a z tytułu użytkowania wieczystego – 23 tys. zł, tj. o 22,4 tys. zł więcej niż w 2014 r.

W badanym okresie odroczone spłatę należności z tytułu dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu WRSP w kwocie 1.499,8 tys. zł, tj. o 524,5 tys. zł więcej niż w roku 2014.

OT ANR nie występował w 2015 r., za pośrednictwem Prezesa ANR, do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o zgodę na wydanie pełnomocnictwa do umorzenia należności, o którym mowa w § 2 ust. 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie szczegółowych przesłanek odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności Agencji Nieruchomości Rolnych oraz trybu postępowania w tych sprawach²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 114-118)

W toku kontroli badaniu poddano dokumentację 33 postępowań²¹ związanych z udzieleniem w 2015 r. ulg, w tym:

- 15 spraw w zakresie umarzania należności – w wysokości 299.447 zł,
- 5 spraw w zakresie rozkładania na raty – w wysokości 854.539 zł,

²⁰ Dz. U. Nr 210, poz. 1619 ze zm.

²¹ Na łączną kwotę 3.308.996,78 zł.

- 13 spraw w zakresie odraczania terminu płatności – w wysokości 2.155.011 zł.
(dowód: akta kontroli str. 130-131, 134-135, 140)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej planów i wykonania przychodów, dochodów, wpływów i należności OT ANR oraz Zasobu WRSP nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Koszty i wydatki OT ANR i Zasobu WRSP²²

2.1. Planowanie kosztów i wydatków przez OT ANR i Zasobu WRSP

Opis stanu
faktycznego

W planach finansowych OT ANR oraz Zasobu WRSP, Prezes ANR zaplanował na 2015 r. koszty ogółem w wysokości odpowiednio: 24.097 tys. zł i 98.118 tys. zł. Wydatki Oddziału zaplanowano w kwocie 23.876 tys. zł, a wydatki Zasobu WRSP – w kwocie 51.020 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 73-76)

Ostatecznie²³, według stanu na 31.12.2015 r. (po zmianach), w planach finansowych OT ANR oraz Zasobu WRSP, ustalono koszty ogółem w wysokości odpowiednio: 23.588 tys. zł i 113.052 tys. zł. Wydatki Oddziału zaplanowano w kwocie 23.887 tys. zł, a wydatki Zasobu WRSP – w kwocie 58.263 tys. zł.

Na wydatki związane z realizacją ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego²⁴ zaplanowano kwotę 2.727 tys. zł, na utrzymanie mienia niezagospodarowanego – 11.901 tys. zł, a na wydatki związane z rozdysponowaniem mienia Zasobu WRSP – 10.144 tys. zł.

Z wyjaśnień Jarosława Staszaka, p.o. zastępcy Dyrektora Oddziału, wynikało, że: niewykonanie planowanych wydatków spowodowane było niższymi wydatkami z tytułu opłat za wypisy i wyrisy, za dokonywanie zmian w księgach wieczystych oraz z tytułu wydatków na prace geodezyjne. Poprzednie umowy z wykonawcami prac geodezyjnych obowiązywały do połowy sierpnia 2015 r. W związku z wydłużoną procedurą przetargową, nowe umowy ramowe zawarto w m-cu października. Wstrzymanie sprzedaży nieruchomości Zasobu WRSP spowodowało również wstrzymanie zleceń na prace geodezyjne i dokonywanie wycen majątkowych.

(dowód: akta kontroli str. 70-71, 73-76, 82-90)

2.2. Wykonanie kosztów i wydatków przez OT ANR i Zasobu WRSP

2.2.1. Wykonanie kosztów i wydatków przez OT ANR

Opis stanu
faktycznego

Koszty Oddziału ogółem wyniosły 22.895 tys. zł i były niższe od planowanych o 693 tys. zł (o 2,9%), a w porównaniu z 2014 r. niższe o 3,8% (tj. o 902 tys. zł).

Największy udział stanowiły koszty związane z wynagrodzeniami (70,6% kosztów ogółem), które wyniosły łącznie 16.155 tys. zł i były nieznacznie niższe od zaplanowanych (o 0,1%) oraz wyższe od kosztów 2014 r. o 0,4%. Tym samym koszty ubezpieczeń społecznych, Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Socjalnych (12,2% kosztów ogółem) były niższe od zaplanowanych (o 0,3%) i wyniosły łącznie 2.799 tys. zł, tj. 0,2% wykonania 2014 r.

Kolejne pozycje kosztów stanowiły m.in:

- pozostałe usługi obce (6,3% kosztów ogółem), które wyniosły łącznie 1.432 tys. zł i były niższe od zaplanowanych o 3,8% oraz niższe od kosztów 2014 r. o 3,5%,
- materiały i energia – 894 tys. zł (4% kosztów ogółem), niższe od zaplanowanych kosztów i od wykonania 2014 r. odpowiednio o: 8,5% i 6,1%,

²² Według sprawozdań Rb-40 OR ANR i ZWRSP z dnia 16.02.2016 r.

²³ Patrz przypis 10.

²⁴ Dz. U. z 2012 r. poz. 803 ze zm., dalej: ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego.

- pozostałe koszty funkcjonowania – 778 tys. zł (3,3% kosztów ogółem), niższe od zaplanowanych kosztów o 25,2% i niższe od wykonania 2014 r. o 43,7%,
- amortyzacja – 401 tys. zł (1,7% kosztów ogółem), niższe od kosztów zaplanowanych i od wykonania 2014 r. odpowiednio o: 25,7% i 22,7%,
- remonty – 266 tys. zł (1,2% kosztów ogółem), niższe od kosztów zaplanowanych i od wykonania 2014 r. odpowiednio o: 31% i 30,6%,
- podatki i opłaty lokalne – 169 tys. zł (0,7% kosztów ogółem), niższe od kosztów zaplanowanych i od wykonania 2014 r. odpowiednio o: 2,4% i 8,5%.

(dowód: akta kontroli str. 73-74)

J. W., Główny Księgowy OT ANR, wyjaśniła: *Niższa, od zaplanowanej, kwota amortyzacji wynika z opóźnienia w realizacji wydatków majątkowych, gdyż procedury przetargowe dot. zakupu sprzętu informatycznego i samochodów służbowych trwały do miesiąca grudnia. W związku z tym zakupy majątkowe zostały zrealizowane 28.12.2015 r. Nie znając struktury planowanych zakupów (środki trwałe, wartości niematerialne i prawne) oraz cen jednostkowych określenie amortyzacji było trudne. /.../*

Remonty zrealizowano w niższej wysokości z powodu mniejszych kosztów napraw samochodów służbowych i kserokopiarek. Jednocześnie Oddział zrezygnował z przeprowadzenia większych prac remontowo-konserwacyjnych w siedzibie Oddziału w Szczecinie, gdyż w 2016 r. właściciel obiektu planuje kompleksowy remont budynku. Oddział nie zrealizował planu w pozycji „Pozostałe koszty funkcjonowania” ze względu na późniejsze terminy realizowanych szkoleń oraz podejmowanie studiów przez pracowników. Do końca III kwartału oczekiwano na zgłoszenia pracowników w zakresie sfinansowania podwyższania kwalifikacji zawodowych. Limity na 2015 r. w tej pozycji planu finansowego, w zakresie kosztów szkoleń i dokształcania zawodowego były zawyżone. Oszczędności uzyskano również na kosztach opieki medycznej, gdyż nie wszyscy uprawnieni przystąpili do programu.

(dowód: akta kontroli str. 84-90)

Wobec powyższego, OT ANR osiągnął 2015 r. dodatni wynik finansowy (brutto) w wysokości 1.147 tys. zł, wobec planowanego w kwocie 324 tys. zł (przekroczenie o ponad 350% założeń planowych).

(dowód: akta kontroli str. 73-74)

Według stanu na dzień 2.03.2016 r., OT ANR za 2015 r. uzyskał nadwyżkę w kwocie 591,4 tys. zł, która zgodnie z terminem wskazanym pkt IV.5 załącznika do zarządzenia nr 11/13 Prezesa ANR z dnia 31.01.2013 r.²⁵, zostanie przekazana do Biura Prezesa ANR w terminie do 31.03.2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 167-169)

Wydatki OT ANR w 2015 r. wyniosły 23.381 tys. zł i były niższe od planowanych (w wysokości 23.387 tys. zł) o 2,1%, tj. o 506 tys. zł. Wydatki na funkcjonowanie Oddziału wyniosły 22.513 tys. zł i były niższe o 2,2% (tj. o 505 tys. zł) od wielkości planowanej. Wszystkie pozycje w tej części planu wydatków zostały zrealizowane poniżej założeń planowych. I tak np. wydatki na remonty – o 32,5%, pozostałe wydatki na funkcjonowanie – o 26,5%, wydatki na materiały i energię były niższe o 4%.

Niższe wydatki na remonty poniesiono w związku z rezygnacją z remontów i konserwacji w siedzibie Oddziału. Niższe od planowanego wykonanie pozostałych wydatków na funkcjonowanie OT ANR wynikało w szczególności z niższych

²⁵ W sprawie gospodarowania środkami pieniężnymi ANR i Zasobu WRSP.

wydatków poniesionych na szkolenia i podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników.

W strukturze wydatków, największy udział miały wydatki na funkcjonowanie Oddziału, tj. 96,3% (w tym wynagrodzenia 69,1%, składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz i Pracy 12%).

Wydatki majątkowe OT ANR obejmujące wydatki inwestycyjne pozostałych jednostek oraz wydatki na zakupy inwestycyjne pozostałych jednostek zostały zrealizowane w 2015 r. w wysokości 867,7 tys. zł (3,7% ogółu wydatków). Wydatki inwestycyjne pozostałych jednostek zostały zrealizowane kwocie 64 tys. zł i w całości dotyczyły wykonania podjazdu dla osób niepełnosprawnych w Filii OT ANR w Koszalinie.

Wydatki na zakupy inwestycyjne pozostałych jednostek zostały zrealizowane w kwocie 803,7 tys. zł i dotyczyły m.in.: zakupu 3 samochodów osobowych w łącznej kwocie 238,8 tys. zł oraz zakupu sprzętu komputerowego – 249,9 tys. zł.

W toku kontroli sprawdzono wydatki Oddziału w ramach zakupów inwestycyjnych na sprzęt informatyczny oraz na zakup 1 samochodu osobowego na łączną kwotę 336,9 tys. zł, tj. 38,8% ogółu wydatków na inwestycje i zakupy inwestycyjne OT ANR. W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 73-74, 82-90, 589-593)

Stan środków pieniężnych OT ANR (bez środków z tytułu otrzymanych kaucji i wadium oraz środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych) w kasie i na rachunkach bankowych na dzień 31.12.2015 r. wyniósł 678 tys. zł i był o 212,7 tys. zł niższy od stanu środków pieniężnych na dzień 31.12.2014 r. (465,5 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 73, 80-81)

W 2015 r. w OT ANR przeprowadzono – według przepisów pzp - 3 postępowania dotyczące zamówień, których przedmiotem było nabycie własności nieruchomości oraz innych praw do nieruchomości na łączną kwotę 2.962 tys. zł netto, 34 postępowania o udzielenie zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego na łączną kwotę 4.030 tys. zł netto oraz 2 postępowania o udzielenie zamówień w trybie z wolnej ręki na łączną kwotę 160 tys. zł netto.

(dowód: akta kontroli str. 189-195)

Kontrolą objęto 4 postępowania, w tym: 3 postępowania²⁶ o udzielenie zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego na kwotę ogółem 3.306,9 tys. zł netto (4.061 tys. zł tys. zł brutto) oraz 1 postępowanie w trybie z wolnej ręki na kwotę 151,2 tys. zł netto (185,9 tys. zł brutto)²⁷.

Na realizację umów zawartych w wyniku ww. postępowań wydatkowano w 2015 r. kwotę 1.787,6 tys. zł brutto²⁸.

(dowód: akta kontroli str. 212-213, 215, 275, 303)

Ogłoszenia o udzielenie wszystkich 4 ww. zamówień zostały zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych lub przekazane Urzędowi Publikacji Unii

²⁶ Postępowania na:

1. świadczenie usług pocztowych – 106,5 tys. zł netto, 124,6 tys. zł brutto (wskazano wykonanie 2015 r., gdyż w zawartej umowie podano maksymalną kwotę brutto, ze względu na zróżnicowanie stawek podatku Vat poszczególnych rodzajów usług pocztowych objętych umową).
2. wykonanie usług geodezyjnych na nieruchomościach będących w Zasobie WRSP na terenie województwa zachodniopomorskiego – 2.996,8 tys. zł netto, 3.686 tys. zł brutto,
3. dostawy sprzętu komputerowego – 203,6 tys. zł netto, 250,4 tys. zł brutto.

²⁷ Postępowanie dotyczyło świadczenia wybranych usług prawnych.

²⁸ W tym: 1.198,8 tys. zł w wyniku przetargu nieograniczonego na wykonanie usług geodezyjnych, 250,4 tys. zł w wyniku przetargu nieograniczonego na dostawę sprzętu komputerowego, 124,6 tys. zł w wyniku przetargu nieograniczonego na świadczenie usług pocztowych, 213,8 tys. zł w wyniku zamówienia z wolnej ręki na świadczenie usług prawnych,

Europejskiej w terminie od 12 do 57 dni po zawarciu umów w sprawie zamówienia publicznego, tj. wbrew dyspozycji z art. 95 ust. 1 i 2 pzp.

Rozliczenia finansowe wszystkich skontrolowanych zamówień prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności za dostarczone towary i usługi.

(dowód: akta kontroli str. 212-324)

Przeciętne zatrudnienie, w przeliczeniu na pełne etaty, w 2015 r. w OT ANR wyniosło 199,25 etatów i było niższe o 4,75 etatu w stosunku do założeń planowych oraz niższe o 6,5 etatu w stosunku do wykonania w 2014 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na etat wyniosło w 2015 r. 6.449,91 zł i było wyższe o 4% w porównaniu do przeciętnego wynagrodzenia w 2014 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie osób kierujących OT ANR w 2015 r. było zgodne z uregulowaniami zawartymi w art. 8 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi²⁹.

Zrealizowane zostały przepisy ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej³⁰ dotyczące wynagrodzeń i wynagrodzeń bezosobowych.

(dowód: akta kontroli str. 329-335)

2.2.2. Wykonanie kosztów i wydatków Zasobu WRSP

Opis stanu
faktycznego

Koszty ogółem Zasobu WRSP wyniosły 86.097 tys. zł i były niższe o 23,8% (tj. o 26.955 tys. zł) od zaplanowanych. Niższe od planowanych były wszystkie poszczególne pozycje kosztów gospodarowania mieniem Zasobu WRSP.

Środki na koszty funkcjonowania Oddziału stanowiły 27,8% ogółu kosztów Zasobu WRSP. Natomiast koszty gospodarowania mieniem Zasobu WRSP wyniosły 62.210 tys. zł (72,2% kosztów ogółem) i były niższe o 30,2% (tj. o 26.955 tys. zł) od planu i o 31% od kosztów 2014 r.

Koszty amortyzacji mienia Zasobu WRSP wyniosły 7.735 tys. zł i były niższe o 11,3% (tj. o 985 tys. zł) od wielkości planowanej. Na zakup materiałów i energii zostały poniesione koszty w wysokości 659 tys. zł. i były niższe o 7,9% (tj. o 56 tys. zł) od zaplanowanych, co było spowodowane było m.in. niższym zużyciem energii elektrycznej ze względu na trwałe rozdysponowanie budynków Zasobu WRSP, ich sprzedaż lub nieodpłatne przekazanie.

Koszty usług obcych wyniosły 10.825 tys. zł i były niższe o 30,3% (tj. o 4.697 tys. zł) od planowanych. Wynikało to przede wszystkim z:

- nierozliczenia rozbiórki obiektów w miejscowości Płonino oraz w miejscowości Cieszyno, gdyż w trakcie prac stwierdzono występowanie na tym terenie 15 gniazd jaskółki dymówki. W związku z powyższym Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie poleciła wstrzymanie prac do czasu przeprowadzenia inwentaryzacji przyrodniczej budynków. Dodatkowym utrudnieniem w postępowaniu było założenie występowania 136 ton azbestu. Do dnia 24 stycznia 2016 r. obowiązywały przepisy budzące niejasności w sprawie zasad postępowania w przypadku rozbiórek i wymaganych od wykonawców dokumentów dotyczących wytwarzania, przetwarzania oraz składowania i transportu odpadów niebezpiecznych,
- niewykorzystania zarezerwowanych środków finansowych na 2 remonty kominów i pieców w budynkach mieszkalnych (umowy podpisano dopiero w miesiącu

²⁹ Dz. U. z 2015 r. poz. 2099.

³⁰ Dz. U. z 2014 r. poz. 1877.

grudniu) oraz remont obiektu w Łęknie (ze względu na zły stan techniczny, nie została podjęta ostateczna decyzja czy budynek będzie remontowany czy przeznaczony do rozbiórki),

- późnego terminu realizacji zleceń na prace geodezyjne i wyceny majątkowe, na które umowy podpisano w wysokości 99% planowanych limitów,
- niższych, od planowanych, kosztów usług zabezpieczenia mienia.

Koszt bezzwrotnej pomocy finansowej dla jednostek sektora finansów publicznych i pozostałych jednostek spoza sektora finansów publicznych wyniósł 1.453 tys. zł i był niższy o 7,3% (tj. o 115 tys. zł) od wielkości planowanej. Koszty te ponoszone były w rezultacie umów zawartych z gminami w zakresie udzielenia bezzwrotnej pomocy finansowej na częściowe dofinansowanie realizacji inwestycji i remontów.

Pozostałe koszty rodzajowe wyniosły 867 tys. zł i były niższe o 37,2% (tj. o 513 tys. zł) od wielkości planowanej. Wynikało to m.in. z niższych kosztów ubezpieczeń majątkowych, mniejszych od ubiegłorocznych opłat przekazywanych spółkom wodnym oraz z mniejszego wykonania odkupu produkcji w toku. Prognozowane koszty odkupu produkcji w toku uległy zmniejszeniu ze względu na nabycie nieruchomości przez dotychczasowych dzierżawców, z którymi nie doszło do rozliczenia poczynionych przez nich nakładów.

Pozostałe koszty operacyjne (w tym koszty z tytułu odpisów aktualizujących przeterminowane należności główne) wyniosły 20.473 tys. zł i były niższe o 30,9% (tj. o 9.127 tys. zł) od kosztów planowanych. Wnikało to głównie z doprowadzenia stanu odpisów aktualizujących, w drugim półroczu 2015 roku, do zgodności z Raportem odpisów z systemu WN metodą remanentową zgodnie z obowiązującą Polityką Rachunkowości.

Koszty z tytułu podatków i opłat wyniosły 8.958 tys. zł i były niższe o 12,3% (tj. o 1.252 tys. zł) od zaplanowanych. Niewykonanie tej pozycji planu spowodowane zostało wysoką sprzedażą nieruchomości w I półroczu 2015 r. oraz zawarciem nowych umów dzierżaw. W związku z tym wystąpiły niższe koszty związane z naliczeniem podatku rolnego od nieruchomości Zasobu. Dodatkowo w IV kwartale 2015 roku nastąpiło mniejsze zapotrzebowanie na opłaty administracyjne z tytułu wypisów i wyrysów.

Koszty finansowe wyniosły 11.240 tys. zł i były niższe o 47,6% (tj. o 10.210 tys. zł) od zaplanowanych. Niższy od planowanego poziom realizacji kosztów finansowych wynikał przede wszystkim z dokonanych odpisów aktualizujących wartość naliczonych odsetek, które okazały się mniejsze od zakładanych. Przyjęto odpisy naliczone w systemie WN, a nie jak w latach ubiegłych z zastosowaniem wskaźnika.

W efekcie wynik finansowy (dodatni) ustalony w planie Zasobu WRSP w wysokości 438.547 tys. zł został osiągnięty w kwocie 324.241 tys. zł, tj. o 26% niższej niż zaplanowano.

Wydatki majątkowe (poniesione na zakup gruntów w ramach pierwokupu i wykupu) wyniosły 1.634 tys. zł i były niższe o 40% (tj. o 1 mln zł) od planu finansowego. OT ANR w grudniu wystąpił o zwiększenie limitu, w kwocie 1 mln zł, na wykonanie prawa pierwokupu/wykupu nieruchomości na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, ale przed doręczeniem zawiadomienia o zamiarze dokonania prawa pierwokupu/wykupu nieruchomości umowa warunkowa została rozwiązana.

Wydatki Zasobu WRSP ogółem wyniosły 51.472 tys. zł i były niższe o 11,7% (tj. o 6.791 tys. zł) od wielkości planowanej. Pobrane z Zasobu WRSP środki na pokrycie kosztów funkcjonowania Oddziału wyniosły 23.887 tys. zł i stanowiły 100% wielkości planowanej.

Wydatki w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu WRSP wyniosły w 2015 r. łącznie 27.585 tys. zł i były niższe o 19,8% (tj. o 6.791 tys. zł) od wydatków planowanych.

Wydatki na inwestycje i remonty dotyczące mienia Zasobu WRSP wyniosły 1.589 tys. zł i były o 15,5% niższe od wielkości planowanej (tj. o 291 tys. zł), ze względu na opóźnienie terminu wykonania dwóch umów na remonty kominów i pieców w budynkach mieszkalnych, które zostały podpisane w m-cu grudniu.

Wydatki związane z rozdysponowaniem mienia Zasobu WRSP³¹ wyniosły 7.830 tys. zł i były niższe o 22,8% (tj. o 2.314 tys. zł) od wielkości planowanej. Plan nie został zrealizowany, ponieważ Filia w Koszalinie poniosła niższe wydatki z tytułu opłat za wypisy i wyrisy, za zmiany w księgach wieczystych oraz z tytułu wydatków na prace geodezyjne. Zawarte umowy z wykonawcami na prace geodezyjne obowiązywały do połowy m-ca sierpnia br. W związku z wydłużoną procedurą przetargową, nowe umowy ramowe zawarto w m-cu października br. Wstrzymanie sprzedaży nieruchomości Zasobu spowodowało wstrzymanie zleceń na prace geodezyjne i wyceny.

Wydatki na utrzymanie zasobów mienia niezagospodarowanego – wyniosły 11.619 tys. zł, tj. 2,4% planu finansowego i były niższe od zaplanowanych o 282 tys. zł.

Również niższe o 115 tys. zł (o 7,3%) od zaplanowanych były wydatki na bezzwrotną pomoc finansową i wyniosły 1.453 tys. zł.

Pozostałe wydatki³² wyniosły 3.367 tys. zł i były niższe o 45,3% (tj. o 2.789 tys. zł) od wydatków ujętych w planie finansowym. Było to spowodowane przede wszystkim poziomem realizacji odkupu i dalszej sprzedaży produkcji w toku z przejętych przez Oddział dzierżaw. W Filii w Koszalinie nie wykonano rozbiórki obiektów w miejscowości Rzesznikowo na nieruchomości objętej dzierżawą.

(dowód: akta kontroli str. 70-71, 82-90, 335)

Oddział, zgodnie z pkt I.8 załącznika do zarządzenia nr 11/13 Prezesa ANR z dnia 31.01.2013 r., bieżąco przekazywał na rachunek Zasobu w Biurze Prezesa ANR środki przewyższające kwotę przyznanego Oddziałowi limitu środków³³ dostępnych na rachunku bankowym służącym do obsługi wpływów i wydatków Zasobu.

(dowód: akta kontroli str. 170-182)

Stan środków pieniężnych Zasobu WRSP (bez środków z tytułu otrzymanych kaucji i wadium) w kasie i na rachunkach bankowych na koniec 2015 r. wyniósł 2.854 tys. zł. i był o 1.337 tys. zł niższy od stanu środków pieniężnych na dzień 31.12.2014 r. (4.191 tys. zł). Niższy stan środków pieniężnych na koniec 2015 r. wynikał z wcześniejszego przekazania nadwyżki stanu środków na rachunkach bankowych Zasobu WRSP na rachunek bankowy w Biurze Prezesa w dniu 31.12.2015 r. Po dokonaniu przekazu środków na rachunek bankowy nie wpłynęły już w tym dniu znaczne kwoty pieniężne, jak to miało miejsce w roku 2014.

(dowód: akta kontroli str. 70-71, 589-593)

2.3. Zobowiązania OT ANR i Zasobu WRSP

Stan zobowiązań Oddziału i Zasobu WRSP na koniec 2015 r. wyniósł łącznie 12.773,3 tys. zł i był wyższy o 18,6% (tj. o 2.007,2 tys. zł) w porównaniu ze stanem na początek roku.

Opis stanu
faktycznego

³¹ W pozycji tej wykazywane są wydatki na prace geodezyjne, wyceny majątkowe, opłaty za wypisy i wyrisy, czynności notarialne i prawne, ogłoszenia i artykuły prasowe oraz pozostałe.

³² W tym wpłaty do Urzędu Skarbowego z tytułu podatku VAT i pozostałe wydatki uwzględniające skutki finansowe oraz zobowiązania jednostek gospodarczych Zasobu zniesionych z dniem 31.12.2012 r.

³³ Na poszczególne kwartały 2015 r. ustalono następujące limity dla Oddziału w Szczecinie i Filii w Koszalinie: I kwartał – odpowiednio 1.300 tys. zł, 1.200 tys. zł, II – IV kwartał – odpowiednio 2.500 tys. zł, 1.200 tys. zł.

Zobowiązania OT ANR na koniec 2015 r. wyniosły 81,9 tys. zł i były niższe od zobowiązań na początek roku o 37,6%. Kwota zobowiązań OT ANR na koniec 2015 r. w 95% dotyczyła zobowiązań z tytułu dostaw i usług i wyniosła 77,8 tys. zł. Na koniec 2015 r. Oddział nie posiadał zobowiązań długoterminowych.

Zobowiązania Zasobu WRSP na koniec 2015 r. wyniosły 12.691,4 tys. zł i były wyższe od zobowiązań na początek roku o 19,3% (tj. o 2.056,5 tys. zł). Wzrost zobowiązań związany był przede wszystkim:

- 1) ze wzrostem zobowiązań z tytułu otrzymanych zaliczek o kwotę 1.040,9 tys. zł – kontrahentom, którzy zostali wyłonieni w przetargach na sprzedaż mienia (wpłaty wadium zaliczono na poczet ceny nabycia nieruchomości, a na dzień 31.12.2015 r. nie doszło do podpisania aktu notarialnego), na raty przypadające do spłaty w roku 2016 (dotyczące w szczególności dzierżaw i wieczystego użytkowania nieruchomości) oraz na poczet poniesionych strat na majątku Zasobu WRSP (w trakcie trwania umowy dzierżawy – obecnie toczy się spór co do wysokości należnego odszkodowania na rzecz ANR).
- 2) ze wzrostem zobowiązań z tytułu otrzymanych kaucji i wadium dotyczących rozdysponowania mienia Zasobu o kwotę 1.117.679,33 zł.
- 3) ze wzrostem zobowiązań z tytułu VAT należnego do rozliczenia w roku 2016 r. o kwotę 20.132,37 zł. Kwota ta wynikała z memoriałowego naliczenia na dzień bilansowy niewymagalnego czynszu z tytułu odpłatnego korzystania z mienia Zasobu WRSP.

Natomiast w stosunku do roku 2014 zanotowano spadek zobowiązań z tytułu dostaw, robót i usług o kwotę 103,8 tys. zł oraz zobowiązań publiczno-prawnych z tytułu podatków lokalnych o kwotę 18,5 tys. zł.

Kwota zobowiązań Zasobu WRSP obejmowała głównie pozostałe zobowiązania³⁴ w kwocie 7.943,9 tys. zł (62,6% zobowiązań ogółem) i otrzymane zaliczki w kwocie 3.794,6 tys. zł (29,9% zobowiązań ogółem). Zobowiązania z tytułu podatków i opłat w kwocie 485,2 tys. zł stanowiły 3,8% zobowiązań ogółem, a z tytułu dostaw towarów i usług w wysokości 467,7 tys. zł (3,7% zobowiązań ogółem). Na koniec 2015 r. nie wystąpiły zobowiązania długoterminowe Zasobu WRSP.

(dowód: akta kontroli str. 344-345, 589-593)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej kosztów, wydatków i zobowiązań OT ANR oraz Zasobu WRSP stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. We wszystkich 4 badanych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, wbrew dyspozycji art. 95 ust. 1 i 2 pzp, zamawiający po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego nie zamieszczał niezwłocznie ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych lub nie przekazywał go niezwłocznie Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej.
Zwłoka w zamieszczaniu/ przekazywaniu ww. ogłoszeń wyniosła odpowiednio:
 - 15 dni w przypadku zamówienia na wykonanie usług geodezyjnych na nieruchomościach będących w Zasobie WRSP na terenie województwa zachodniopomorskiego;
 - 17 dni w przypadku zamówienia na świadczenie usług pocztowych na rzecz OT ANR w 2015 r.;
 - 12 dni w przypadku zamówienia na dostawę sprzętu komputerowego dla Oddziału;
 - 57 dni w przypadku zamówienia na świadczenie usług prawnych polegających na zastępstwie procesowym przed sądami, trybunałami i innymi organami orzekającymi na rzecz OT ANR w zakresie obszaru działania Sekcji

³⁴ W szczególności wadia, kaucje, środki obce do zwrotu.

Zamiejscowych Gospodarowania Zasobem w Reczu, Pyrzycach, Stargardzie Szczecińskim, Nowogardzie i Gryficach oraz Filii Archiwum Zakładowego w Łobzie.

(dowód: akta kontroli str. 212-324)

K. Cz., kierownik Sekcji Organizacyjno-Prawnej OT ANR, wyjaśniła: *opóźnienie terminów zamieszczenia/przekazania ogłoszeń wynikało z faktu, iż umowy po wyłonieniu wykonawców są podpisywane i datowane przez Dyrektora OT ANR następnie wysyłane są pocztą do wykonawców. Oddział uzależniony jest zatem od terminu odesłania podpisanych umów przez wykonawców. Często dwukrotne awizowanie i odbiór np. w ostatnim dniu awiza (14 dni od pierwszego awizowania) i czas na zwrot podpisanych dokumentów to niejednokrotnie okres 14 dni a czasem znacznie więcej. W zakresie opóźnienia 57 dni dodatkowo wyjaśniam iż, po podpisaniu umów z Wykonawcami wyjechałam na 19 dniowy urlop. Koleżanka zastępująca mnie pracowała na dwóch stanowiskach pracy co znacznie zwiększyło jej zakres pracy a w konsekwencji wydłużenie terminów wykonywania obowiązków.*

(dowód: akta kontroli str. 325-328)

3. Roczne sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych

Opis stanu faktycznego

Badaniem objęto prawidłowość sporządzenia następujących jednostkowych i łącznych sprawozdań za rok 2015³⁵:

- z wykonania planu dochodów i wydatków OT ANR i Zasobu WRSP za IV kwartał 2015 r. (Rb–35),
- z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na rok 2015, planu finansowego OT ANR i Zasobu WRSP za IV kwartał 2014 r. (Rb–40),
- sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2015 r. o stanie:
 - a) należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb–N),
 - b) zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb–Z),
- z wykonania planu finansowego OT ANR i Zasobu WRSP w układzie zadaniowym (Rb-BZ2).

Sprawozdania sporządzono w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej³⁶, rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych³⁷, a także w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym³⁸. Łączne sprawozdania zostały sporządzone rzetelnie i uwzględniały dane wynikające ze sprawozdań jednostkowych. Sprawozdania jednostkowe zostały prawidłowo sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym przed sporządzeniem sprawozdań zbiorczych.

Jednostkowe sprawozdania sporządzone przez Oddział przekazują prawdziwy obraz dochodów, przychodów, wydatków i kosztów oraz należności i zobowiązań w 2015 r., a kwoty w nich wykazane były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Do dnia 10.03.2016 r. ³⁹ nie składano korekt tych sprawozdań.

(dowód: akta kontroli str. 94-111, 359-371, 595-596)

³⁵ Sprawdzeniu podlegały sprawozdania zbiorcze z dnia 16.02.2016 r. sporządzone przez OT ANR na podstawie sprawozdań jednostkowych z OT ANR w Szczecinie i Filii Oddziału w Koszalinie.

³⁶ Dz. U. poz. 119 ze zm.

³⁷ Dz. U. z 2014 r. poz. 1773.

³⁸ Dz. U. Nr 298, poz. 1766.

³⁹ Dzień zakończenia czynności kontrolnych.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej sporządzania sprawozdań budżetowych oraz w zakresie operacji finansowych OT ANR i Zasobu WRSP nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Księgi rachunkowe⁴⁰

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie Oddział działał na podstawie dokumentacji opisującej zasady (polityki) rachunkowości, procedury kontroli finansowo-księgowej dokumentów opracowanej i zatwierdzonej do stosowania przez Prezesa ANR. Określono w niej – stosownie do standardów rachunkowości – stanowiska i zakresy obowiązków osób odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych czynności w ramach systemu rachunkowości, w tym kontroli funkcjonalnej.

(dowód: akta kontroli, str. 77-78, 372)

W OT ANR funkcjonował, zatwierdzony do stosowania przez Prezesa ANR z dniem 21.08.2014 r. system księgowości komputerowej pn. „FIX”⁴¹. Zasady ochrony danych, w tym metody zabezpieczenia dostępu do danych oraz systemu ich przetwarzania określone zostały w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości. System księgowości komputerowej spełniał wymagania określone w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴², tj. zapewniał:

- ciągłość numeracji zapisów w dzienniku (lub dziennikach częściowych) oraz ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu (art. 14 ust. 4 uor),
- kontrolę kompletności i poprawności zapisów, w tym poprawności sekwencji dat: operacji gospodarczej, dowodu i zapisu księgowego (art. 23 ust. 2 pkt 1, 2, 4 uor),
- trwałość zapisów i brak możliwości ich modyfikacji (art. 23 ust. 1 uor).

(dowód: akta kontroli, str. 373, 395-396)

Badaniem objęto poprawność formalną dowodów i zapisów księgowych (testy kontroli) oraz wiarygodność zapisów księgowych pod kątem prawidłowości wartości transakcji (zgodność z fakturą oraz zgodność faktury z umową, zamówieniem), okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych (a w konsekwencji ujęcia w sprawozdaniach budżetowych). Próbkę do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiących podstawę płatności w 2015 r. oraz odpowiadających tym dokumentom zapisów księgowych odrębnie dla księgi głównej Oddziału⁴³ i Zasobu WRSP⁴⁴.

(dowód: akta kontroli, str. 387-394)

Z określonych w powyższy sposób dwóch zbiorów (oddzielnie dla OT ANR i Zasobu WRSP) dokonano losowania próby⁴⁵:

⁴⁰ Wobec braku badania systemu rachunkowości w ciągu ostatnich 3 lat, przeprowadzono pełne badanie ksiąg rachunkowych prowadzonych przez Oddział.

⁴¹ Wersja 10.02.00.52.

⁴² Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.), dalej: uor.

⁴³ W celu wyznaczenia tego zbioru dokonano analizy, przedstawionych do kontroli w formie elektronicznej, wszystkich pozycji operacji księgowych wykazanych w okresie od 1.01. do 31.12.2015 r. (wg daty księgowania) na kontach zespołu 905. Spośród ww. pozycji operacji wyeliminowano zapisy dotyczące: wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych - ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości, transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 500 zł, wg. wartości bezwzględnej). Populację ocenianą (PO) stanowiły wydatki poniesione przez OT ANR w 2015 r. z wyłączeniem wynagrodzeń osobowych wynikających ze stosunku pracy i pochodnych od wynagrodzeń, tj. § 401-408 na kwotę 15.422.118 zł, § 411-414 na kwotę 2.910.649 zł; § 444 na kwotę 226.459 zł. Wydatki ogółem OT ANR wyniosły 21.581.412 zł.

⁴⁴ W celu wyznaczenia tego zbioru dokonano analizy, przedstawionych do kontroli w formie elektronicznej, wszystkich pozycji operacji księgowych wykazanych w okresie od 1.01. do 31.12.2015 r. (wg daty księgowania) na kontach zespołu 905. Spośród ww. pozycji operacji wyeliminowano zapisy dotyczące transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 500 zł, wg. wartości bezwzględnej) oraz zapisy techniczne. Wartość obszaru podlegającego ocenie (PO) wynosiła 41.248.484 zł.

⁴⁵ Liczebność próby określono wg. parametrów: ryzyko statystyczne – 5%; próg istotności – 1,5%.

- 204 dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych statystyczną metodą monetarną⁴⁶ dotyczących pozycji wydatków Oddziału na kwotę 1.403.749 zł;
- 100 dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych statystyczną metodą monetarną dotyczących pozycji wydatków Zasobu WRSP na kwotę 7.646.366 zł.
(dowód: akta kontroli, str. 376-386)

Niezależnie badaniu poddano także 13 dowodów księgowych⁴⁷ na łączną kwotę 366.325 zł dobranych w sposób celowy.

W zakresie spełnienia wymogów formalnych dotyczących poprawności dowodu, kontroli bieżącej i dekretacji dowodu oraz poprawności zapisu dowodu w księgach rachunkowych kontrolą objęto próbę odpowiednio:

- 211 dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych o wartości 1.418,9 tys. zł, wydatki objęte badaniem stanowiły 6,1 % wydatków zrealizowanych przez OT ANR w 2015 r.⁴⁸,
- 106 dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych o wartości 7.997,6 tys. zł, wydatki objęte badaniem stanowiły 14,9 % wydatków zrealizowanych przez OT ANR w ramach Zasobu WRSP w 2015 r.⁴⁹

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że dowody i odpowiadające im zapisy księgowe zostały sporządzone poprawnie pod względem formalnym. Operacje gospodarcze potwierdzone badanymi dowodami księgowymi spełniały kryteria legalności, gospodarności i celowości.

(dowód: akta kontroli, str. 97-99, 103-105, 398-437)

Oddział przestrzegał ustalonych terminów i częstotliwości inwentaryzacji⁵⁰. W 2015 r. przeprowadzono inwentaryzację mienia Zasobu WRSP oraz inwentaryzację następujących składników majątkowych: środków transportu, wyposażenia, sprzętu komputerowego, telefonów komórkowych oraz gotówki i papierów wartościowych. Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji zostały odpowiednio udokumentowane i powiązane z zapisami ksiąg rachunkowych (art. 27 ust. 1 uor).

Komisja Inwentaryzacyjna stwierdziła w mieniu Zasobu WRSP: niedobory w wartości netto 673,8 tys. zł oraz nadwyżki w wartości początkowej 242,6 tys. zł.

Niedobory inwentaryzacyjne w kwocie 673,8 tys. zł uznano za niezawinione (wynikające ze sprzedaży, nieodpłatnego przekazania i likwidacji) i rozliczono z Funduszem Mienia Zasobu WRSP.

Zgodnie z art. 27 ust. 2 uor, ww. różnice inwentaryzacyjne zostały rozliczone w księgach rachunkowych 2015 r.

W pozostałym zakresie Komisja Inwentaryzacyjna nie stwierdziła rozbieżności między ewidencją, a stanem rzeczywistym weryfikowanych składników.

(dowód: akta kontroli str. 438-480)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej prowadzenia ksiąg rachunkowych OT ANR i Zasobu WRSP nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Wykonanie zadań

Opis stanu
faktycznego

W 2015 r. Oddział realizował zadania określone w art. 6 ust.1 pkt 1–7 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, a dotyczące w szczególności tworzenia oraz poprawy struktury obszarowej gospodarstw

⁴⁶ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

⁴⁷ Odpowiednio: OT ANR - 7 dowodów na kwotę 15.163 zł, Zasoób WRSP – 6 dowodów na kwotę 351.163 zł.

⁴⁸ Kwota wydatków ogółem wg. RB-35 wyniosła 23.380,8 tys. zł.

⁴⁹ Kwota wydatków ogółem wg. RB-35 wyniosła 51.472,3 tys. zł.

⁵⁰ Określonych w art. 26 uor.

rodzinnych, restrukturyzacji, prywatyzacji i zagospodarowania mienia rolnego Skarbu Państwa oraz zadania określone odrębnymi przepisami.

Na dzień 1 stycznia 2015 r. w Zasobie WRSP znajdowało się 281.281 ha gruntów. W trakcie roku powierzchnia gruntów przejętych do Zasobu zwiększyła się o 307 ha w wyniku nabycia na podstawie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, zmian geodezyjnych i korekt przejęć.

W 2015 r. rozdysponowano grunty o powierzchni 12.051 ha, w tym: sprzedano 11.442 ha, a 582 ha zostało m.in. przekazane jednostkom samorządu terytorialnego, Lasom Państwowym, regionalnym zarządom gospodarki wodnej oraz kościelnym osobom prawnym - w związku z art. 24 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. ustawy.

W badanym okresie sprzedaż gruntów stanowiła 76 % wielkości zaplanowanej do sprzedaży (w ilości 15.000 ha). Powierzchnia gruntów sprzedanych w 2015 r. była o 56% niższa niż w 2014 r. Natomiast przeciętna cena sprzedaży 1 ha gruntów rolnych wyniosła 24.380 zł i była o 14% wyższa od uzyskanej w 2014 r. Głównymi przyczynami niższej sprzedaży od założeń planowych było wstrzymanie procedury sprzedaży nieruchomości przygotowanych do sprzedaży (o czym szerzej w punkcie 1.3.2 niniejszego wystąpienia).

Spośród sprzedanych w 2015 r. gruntów, 5.721 ha (51%) zbyto w trybie bezprzetargowym, głównie na rzecz dotychczasowych dzierżawców (osób fizycznych) - na podstawie prawa pierwszeństwa nabycia. Średnia powierzchnia gruntów sprzedanych w 2015 roku osobom fizycznym wyniosła 8 ha na 1 umowę, a sprzedaż dotychczasowym dzierżawcom – 16 ha na umowę.

Inną formą udostępniania gruntów na powiększanie gospodarstw rodzinnych było organizowanie przez Oddział przetargów ograniczonych na sprzedaż i dzierżawę. W 2015 r. OT ANR przeprowadził ogółem 361 przetargów ograniczonych na sprzedaż 5.245 ha oraz 454 przetargi na dzierżawę 4.889 ha gruntów Zasobu WRSP, w wyniku których wyłoniono nabywców na 2.696 ha i wyłoniono dzierżawców 4.337 ha. Przetargi ograniczone organizowane przez Oddział w 2015 r. dotyczyły głównie rolników indywidualnych.

W ramach realizacji ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, Oddział w 2015 r. złożył 2 oświadczenia dotyczących nabycia nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni 320 ha. Na koniec 2015 r., po uwzględnieniu korekt w ewidencji, powierzchnia gruntów pozostających w Zasobie WRSP wyniosła 269.076 ha i pozostawała m.in. w następujących formach zagospodarowania:

- dzierżawa – 192.248 ha (o 16.082 ha mniej niż na koniec 2014 r., tj. o 8 %);
- wieczyste użytkowanie – 6.103 ha (o 5 ha mniej niż na koniec 2014 r., tj. o 0,1 %);
- trwały zarząd – 7.468 ha (o 540 ha więcej niż na koniec 2014 r., tj. o 7 %);
- inne zagospodarowanie (dożywotnie użytkowanie, bezumowne użytkowanie, użyczenie) – 5.040 ha (o 1.128 ha więcej niż na koniec 2014 r., tj. o 22 %);
- obce grunty (głównie grunty pod wodami) stanowiły 4.855 ha (o 549 ha mniej niż na koniec 2014 r., tj. o 11 %).

(dowód: akta kontroli str. 492-493)

W 2015 r., w stosunku do roku 2014, nastąpiło zwiększenie zagospodarowania z tytułu bezumownego użytkowania z 3.177 ha do 4.119 ha, tj. o 942 ha (tj. o 23 %). Głównym powodem było niewydanie nieruchomości przez kontrahentów, których umowy dzierżawy wygasły w IV kwartale 2015 r. z powodu odmowy wyłączenia 30% użytków rolnych dotychczas dzierżawionych gruntów, zgodnie z wymogiem art. 4

ust.1 ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

(dowód: akta kontroli str. 492-587)

Do rozdysponowania pozostało 52.971 ha (o 1.506 ha więcej niż na koniec 2014 r., tj. 3 %), z których około 70% może być zagospodarowane na cele rolnicze⁵¹.

W badanym okresie OT ANR sprzedał 8 lokali mieszkalnych (57% planowanej liczby), tj. o 3 lokale mieszkalne więcej niż w 2014 r. oraz nieodpłatnie przekazał 4 lokale mieszkalne. Średnia cena sprzedanego lokalu mieszkalnego wyniosła 14.080 zł⁵² (z uwzględnieniem obniżek przysługujących nabywcom) i była o 5.280 zł wyższa od ceny planowanej w wysokości 8.800 zł. Powodem niezrealizowania w pełni założeń planowych była niska atrakcyjność lokali mieszkalnych oraz trudna sytuacja materialna rodzin zajmujących lokale będące własnością Zasobu WRSP.

W 2015 r. Oddział dokonał 1 sprzedaży nieruchomości Zasobu WRSP o powierzchni 31 ha w związku z realizacją prawa do rekompensaty w zamian za pozostawione nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁵³.

Oddział w 2015 r. zawarł 886 nowych umów dzierżawy gruntów rolnych z 547 podmiotami. Czynsz za 1 ha gruntu wyniósł 8.10 dt/ha pszenicy.

(dowód: akta kontroli str. 492-493)

W planach finansowych w układzie zadaniowym na 2015 r. przyjęto do realizacji dla Oddziału i Zasobu WRSP w ramach funkcji 5. Ochrona praw i interesów Skarbu Państwa zadanie: 5.1. Gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa, podzadanie pn. Przekształcenia własnościowe (prywatyzacja), działanie pn. Zbywanie nieruchomości Skarbu Państwa i innych składników majątkowych. Ustalonym celem była sprzedaż i nieodpłatne przekazanie mienia Zasobu WRSP.

W 2015 r. wydatki wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-BZ2 dla OT ANR były zgodne z wydatkami na funkcjonowanie Oddziału wraz z wydatkami majątkowymi, wykazanymi w sprawozdaniu Rb-40 dla OT ANR za IV kwartały 2015 r. Wykazane w sprawozdaniu Rb-BZ2 wydatki Oddziału wyniosły 23.380,8 tys. zł

Wykonanie wydatków Zasobu WRSP wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-BZ2 wyniosło 27.585,4 tys. zł.

Przyczyny różnicy w wykonaniu wydatków w stosunku do planu opisano w części wystąpienia dotyczącej realizacji planów finansowych OT ANR i Zasobu WRSP (pkt 2.2.).

(dowód: akta kontroli str. 95-96, 100-102, 588)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej realizacji zadań OT ANR i Zasobu WRSP nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Audyt i kontrola

Opis stanu
faktycznego

W Oddziale w 2015 r. przeprowadzono 11 kontroli⁵⁴, w tym: 5 kontroli planowych i 6 kontroli doraźnych. Tematy kontroli planowych dotyczyły: przestrzegania stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

⁵¹ Według szacunków OT ANR.

⁵² Do ceny średniej nie zaliczono sprzedaży dwóch lokali mieszkalnych w zespole dworsko-parkowym w Bieńczykach - na parterze o pow. 91,05 i 77,73 m. kw z udziałem 0,3329 w działce 46/14 o pow. 2,6840 - obniżka o 50% tj. za lokal nr 1 63.000 zł, za lokal nr 2 – 57.350 zł.

⁵³ Na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej. (Dz. U. z 2014 r., poz. 1090).

⁵⁴ W tym: 6 kontroli zostało przeprowadzonych przez Zespół Kontroli Wewnętrznej Biura Prezesa, w 5 przypadkach kontrole zostały przeprowadzone przez organy zewnętrzne (m.in. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Urząd Kontroli Skarbowej).

(3 kontrole), postępowań OT ANR w przypadku bezumownego korzystania z nieruchomości Zasobu WRSP (1 kontrola), publikacji wykazów i ogłoszeń przetargowych (1 kontrola). Kontrole doraźne dotyczyły tematów związanych głównie ze sprzedażą i dzierżawą nieruchomości Zasobu WRSP (5 kontroli) oraz gospodarowania środkami publicznymi (1 kontrola).

W 8 przypadkach do Oddziału przekazane zostały wystąpienia pokontrolne zawierające wnioski w sprawie podjęcia czynności w celu wyeliminowania stwierdzonych uchybień. W 2 przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości. Do dnia 14.03.2016 r. nie przekazano do Oddziału wyników 1 kontroli.

W wyniku kontroli przeprowadzonej przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów w zakresie prawidłowości organizowania i przeprowadzania wybranych przetargów dotyczących nieruchomości rolnych w latach 2013-2015, zalecono m.in. wprowadzenie w procedurach wewnętrznych Oddziału systemowych mechanizmów zwiększających przejrzystość i ograniczających ryzyko nieprawidłowego przebiegu postępowań przetargowych. Oddział planuje w 2016 r. wprowadzić ww. zmiany.

W pozostałych przypadkach, wydane zalecenia pokontrolne nie miały charakteru systemowego i dotyczyły podjęcia czynności w celu wyeliminowania stwierdzonych uchybień.

Plan audytu na rok 2015 przewidywał 6 zadań audytowych dotyczących: przejrzystości działań przy udzielaniu zamówień publicznych, nadzoru właścicielskiego nad mieniem Zasobu WRSP objętym umowami dzierżawy, udzielania informacji publicznej, archiwizacji dokumentacji, nabywania nieruchomości rolnych do Zasobu WRSP i obsługi prawnej w jednostkach terenowych ANR. Poza planem, Zespół Audytu Wewnętrznego Biura Prezesa ANR przeprowadził działania w zakresie dotyczącym: sprzedaży nieruchomości w przetargach ograniczonych - w ramach czynności sprawdzających zadania audytowego z 2014 roku, oraz realizacji w OT ANR Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019.

Część usprawnień wynikających z ww. kontroli i zadań audytowych wymagało podjęcia działań na poziomie Biura Prezesa ANR, m.in. poprzez wprowadzenie zmian w istniejących już procedurach bądź opracowania nowych, obejmujących działalność Oddziału⁵⁵.

(dowód: akta kontroli str. 597-708)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej audytu i kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵⁶, wnosi o niezwłoczne przekazywanie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia do publikacji w Biuletynie Zamówień Publicznych lub Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej.

⁵⁵ Np. W ramach zadania audytowego przeprowadzonego przez Zespół Audytu Wewnętrznego ANR w 2014 r. „Sprawozdawczość budżetowa i zgodność planów kont Agencji i Zasobu WRSP z polityką rachunkowości”, Prezes Agencji pismem znak: nr BP.ZK.SR.09.5.17.417.2015.ANW z dnia 10.11.2015 r., przesyłał do stosowania zalecenia z wyżej wymienionego zadania.

W wyniku kontroli wewnętrznej przeprowadzonej przez Zespół Kontroli Wewnętrznej Agencji w 2015 r. „Działania OT w zakresie stosowania procedur w przetargach ofertowych”, Prezes ANR pismem znak: BP.ZKW.0921.8.9.687.2015.RM z dnia 10.07.2015 r. poinformował o działaniach mających na celu opracowanie nowych wytycznych.

⁵⁶ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096, dalej: ustawa o NIK.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 29 marca 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Dyrektor

Kontroler
Sylwia Księżopolska
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis